

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

249

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de misstanden bij Woodbrookers* (ingezonden 7 september 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ooijen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 17 oktober 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 22.

Vraag 1

Bent u bekend met de artikelen «Een geheim gehouden rapport over jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben schetst een onthutsend beeld»,¹ «Jeugdhulp Friesland en Woodbrookers: kritisch rapport is laatste in rij van incidenten en problemen»² en «Deskundigen kraken werkwijze jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben: schandalig en verdoezelend?»³

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de misstanden in jeugdzorginstelling Woodbrookers die in de drie artikelen worden geschetst?

¹ Leeuwarder Courant, 7 september 2023, «Een geheim gehouden rapport over jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben schetst een onthutsend beeld» Een geheim gehouden rapport over jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben schetst een onthutsend beeld – Leeuwarder Courant (lc.nl).

² Leeuwarder Courant, 7 september 2023, «Jeugdhulp Friesland en Woodbrookers: kritisch rapport is laatste in rij van incidenten en problemen» Jeugdhulp Friesland en Woodbrookers: kritisch rapport is laatste in rij van incidenten en problemen – Leeuwarder Courant (lc.nl).

³ Leeuwarder Courant, 7 september 2023, «Deskundigen kraken werkwijze jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben: schandalig en verdoezelend» Deskundigen kraken werkwijze jeugdzorginstelling Woodbrookers in Kortehebben: schandalig en verdoezelend – Leeuwarder Courant (lc.nl).

Antwoord 2

Allereerst ben ik verontrust over de impact op de jeugdigen en hun ouders, alsmede de jeugdhulpverleners die hiermee te maken hebben gehad. Het gaat hier om kwetsbare jeugdigen die behalve jeugdhulp ook veiligheid en bescherming nodig hebben.

Op basis van de aanbevelingen van het in de eerste vraag genoemde onderzoeksrapport heeft Jeugdhulp Friesland een verbeterplan opgesteld. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) volgt de voortgang van de implementatie van dat verbeterplan. Recent heeft Jeugdhulp Friesland besloten om uiterlijk op 1 juli 2024 te stoppen met gesloten jeugdhulp in zijn huidige vorm. Enerzijds is dat besluit ingegeven door de kwetsbare omvang van de locatie (acht plaatsen) zoals die nu nog functioneert. Anderzijds door de omstandigheid dat extern het vertrouwen afneemt dat Woodbrookers de jongeren in voldoende mate de zorg kan bieden die zij nodig hebben.

Vraag 3

Kent u het onderzoeksrapport over Woodbrookers dat in opdracht van Jeugdhulp Friesland is gemaakt? Zo ja, hoe beoordeelt u het rapport?

Antwoord 3

De instelling Woodbrookers is de accommodatie voor gesloten jeugdhulp van Jeugdhulp Friesland. Deze aanbieder heeft in opdracht van de IGJ het onderzoeksrapport laten opstellen waarover de artikelen gaan. Aanleiding daarvoor was de melding van een calamiteit bij de IGJ. Jeugdhulp Friesland heeft het rapport toegezonden aan de IGJ. Een dergelijk onderzoek in opdracht van de IGJ wordt in beginsel nooit openbaar gemaakt. Het rapport bevat gegevens die herleidbaar zijn naar personen en kan om die reden niet openbaar verstrekt worden. Inmiddels heeft Jeugdhulp Friesland het rapport geanonimiseerd toch op de eigen website geplaatst vanwege de ontstane publiciteit. De rechter heeft in kort geding daarmee ingestemd omdat de ouders zelf de publiciteit hadden gezocht. Van dat rapport heb ik uiteraard kennisgenomen.

Op basis van het onderzoeksrapport heeft Jeugdhulp Friesland een verbeterplan gemaakt. De IGJ volgt de voortgang van de implementatie van dat verbeterplan. Gelet op de actuele situatie heeft de IGJ besloten het reeds geplande toezicht naar de ombouw van de gesloten jeugdhulp vervroegd uit te voeren.

Vraag 4

Klopt het dat het rapport beschrijft dat Woodbrookers op zo'n zestig punten tekort schoot in de behandeling van twee jongeren op de gesloten afdeling? Welke stappen zijn genomen na het verschijnen van dit onderzoeksrapport?

Antwoord 4

Jeugdhulp Friesland heeft op basis van de aanbevelingen op 12 thema's uit het onderzoeksrapport een verbeterplan gemaakt. Zo zijn de vrijheidsbeperkende maatregelen teruggedrongen, onder meer door het sluiten van de time-out ruimtes. Ook is er regelmatig contact van de instelling met buurtbewoners om eventuele vragen of klachten tijdig te signaleren en op te pakken. Daarnaast heeft de instelling besloten het aantal kinderen dat op de locatie wordt opgevangen, te verminderen tot 8 jongeren. Recent heeft Jeugdhulp Friesland besloten om uiterlijk op 1 juli 2024 te stoppen met gesloten jeugdhulp in zijn huidige vorm. Enerzijds is dat besluit ingegeven door de kwetsbare omvang van de locatie (acht plaatsen) zoals die nu nog functioneert. Anderzijds door de omstandigheid dat extern het vertrouwen afneemt dat Woodbrookers de jongeren in voldoende mate de zorg kan bieden die zij nodig hebben.

Vraag 5

Klopt het dat het onderzoeksrapport niet is gedeeld met Sociaal Domein Fryslân, de instantie die de jeugdhulp inkoop namens de Friese gemeenten? Zo ja, wat vindt u daarvan? Waarom is het rapport überhaupt geheim gehouden?

Antwoord 5

Jeugdhulp Friesland heeft het onderzoeksrapport zelf niet gedeeld met Sociaal Domein Fryslân. Wel heeft de instelling de samenvatting beschikbaar gesteld aan Sociaal Domein Fryslân.

Jeugdhulp Friesland heeft in opdracht van de IGJ het onderzoeksrapport laten opstellen. Aanleiding daarvoor was de melding van een calamiteit bij de IGJ. Jeugdhulp Friesland heeft het rapport toegezonden aan de IGJ. Een dergelijk onderzoek in opdracht van de IGJ wordt nooit openbaar gemaakt. Het rapport bevat gegevens die herleidbaar zijn naar personen en kan om die reden niet openbaar verstrekt worden. Inmiddels heeft Jeugdhulp Friesland het rapport geanonimiseerd toch op de eigen website geplaatst vanwege de ontstane publiciteit.

Vraag 6

Volgens het artikel wordt in het rapport gemeld dat er bij bepaalde incidenten gebruik wordt gemaakt van het toedienen van bepaalde pijnprikkels bij jongeren, wat is uw reactie daarop? Bent u het ermee eens dat een behandeling met pijnprikkels niet alleen niet in overeenstemming is de Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp,⁴ maar ook in strijd is met het Verdrag inzake de rechten van het kind?

Antwoord 6

Jeugdhulp Friesland ontkent dat pijnprikkels worden ingezet om jongeren te begrenzen. In noodsituaties kunnen jeugdigen worden vastgepakt als de veiligheid van de jeugdige zelf, groepsgenoten of medewerkers in het geding is. Daarbij komt het soms voor dat, wanneer de jongere zich hevig verzet, dit vastpakken de jeugdige pijn doet. Het gaat dan niet om het toedienen van een pijnprikkel, maar om pijn als gevolg van een escalatie waarbij medewerkers een jongere moet vastpakken. De instelling maakt gebruik van fysiek mentale weerbaarheidstraining en traint medewerkers hierin. Het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) accrediteert deze training. Uitgangspunt van deze methode is de- escalierend te werk gaan.

Op grond van de huidige Jeugdwet is het toepassen van pijnprikkels niet toegestaan, ook niet als vrijheidsbeperkende maatregel in de gesloten jeugdhulp. Naar verwachting treedt 1 januari 2024 de Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp in werking. Die wet wijzigt de Jeugdwet en stelt strengere eisen en voorwaarden aan de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Ook die wet staat pijnprikkels als vrijheidsbeperkende maatregel niet toe. Dat zou ook in strijd zijn met het Verdrag inzake de rechten van het kind.

Vraag 7

Wat is uw reactie op het feit dat deskundigen in reactie op het artikel stellen dat in de instelling fundamentele rechten van jongeren zijn geschonden?

Antwoord 7

Op grond van (internationale) bepalingen die zijn neergelegd in de Grondwet, het Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke rechten en het Europees verdrag inzake de Rechten van de Mensen zijn beperkingen van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en de onaantastbaarheid van het lichaam, alsmede het beperken van verplaatsings- of bewegingsvrijheid alleen toegestaan voor zover dit bij de wet is voorzien, een geoorloofd legitiem doel dient en noodzakelijk is in een democratische samenleving.

Het in het kader van jeugdhulp toepassen van maatregelen die een beperking vormen van het recht op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, de onaantastbaarheid van het lichaam, of het beperken van de verplaatsings- of bewegingsvrijheid is daarom ook alleen toegestaan als de rechter een (voorwaardelijke) machtiging voor gesloten jeugdhulp heeft verleend. Bovendien moet altijd worden voldaan aan alle onderdelen van hoofdstuk 6 van de Jeugdwet, waarin is geregeld wat is toegestaan in de gesloten jeugdhulp. De in het hoofdstuk limitatief benoemde maatregelen mogen uitsluitend worden toegepast als dat noodzakelijk is teneinde de met de

⁴ Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp | Overheid.nl | Wetgevingskalender.

jeugdhulp beoogde doelen te bereiken of als dat noodzakelijk is voor de veiligheid of gezondheid van de jeugdige of anderen. Ook moet de beperking telkens worden afgewogen tegen het met die vrijheidsbeperking te dienen belang en moet worden vastgesteld of het doel van de vrijheidsbeperkende maatregelen in redelijkheid niet op een andere, voor de jeugdige minder ingrijpende wijze kan worden behaald.

Indien vrijheidsbeperkende maatregelen niet op deze wijze worden toegepast (wordt niet voldaan aan de Jeugdwet en) kan dit leiden tot schending van bovengenoemde rechten.

Vraag 8

In oktober 2020⁵ stelde ik aan uw voorganger, voormalig Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Blokhuys) in het mondelinge vragenuur vragen over seksueel misbruik bij minderjarige jongens die werden opgepikt rondom Woodbrookers, in mei 2022 stelde ik schriftelijke vragen⁶ over de misstanden rondom de casus van «het papieren meisje» bij Woodbrookers, dit betekent dat uw ministerie op de hoogte was van problemen bij de instelling, wat hebben u en uw voorganger gedaan met deze kennis?

Antwoord 8

De door u aangehaalde vragen gingen over situaties waarin bleek dat de veiligheid, bescherming en zorg die sommige jeugdigen met complexe problemen onvoldoende was.

De berichtgeving die aanleiding was voor het mondelinge vragenuur had betrekking op het ronselen van minderjarige jongens uit jeugdinstituten voor seksueel misbruik en andere criminele activiteiten door volwassen mannen. Zoals mijn ambtsvoorganger heeft aangegeven komt het helaas vaker voor dat kwetsbare jongeren geronseld worden. Om de signalering te verbeteren zijn instrumenten ontwikkeld voor jeugdhulpinstellingen en er heeft een pilot gedraaid gericht op de samenwerking tussen politie en jeugdhulpinstellingen als het gaat om het verbeteren van de informatiedeling bij mensenhandel. Momenteel wordt er hard gewerkt aan herijking van het Programma Samen tegen Mensenhandel, tezamen met een veelvoud aan ketenpartners. Het creëren van brede bewustwording is hieronder deel van. Hierbinnen is ook aandacht voor kwetsbare groepen van jongeren en het bereiken van professionals, zodat zij weten wat mensenhandel is, dat het plaatsvindt, het kunnen signaleren en handelingsperspectief hebben. Daarnaast is de aanpak van mensenhandel ook expliciet opgenomen in de Meerjarenagenda zorg- en veiligheidshuizen 2021–2024.

De casus van «het papieren meisje» was de aanleiding voor het onderzoeksrapport dat Jeugdhulp Friesland in opdracht van de IGJ heeft opgesteld naar aanleiding van de melding van een calamiteit.

Onder mijn voorgangers was al een traject begonnen met het verbeteren van de gesloten jeugdhulp met het programma De best passende zorg voor kwetsbare jongeren.⁷ Vorig jaar heb ik een volgende stap gezet door te zeggen dat we gaan stoppen met de gesloten jeugdhulp zoals dat nu plaatsvindt.⁸ Dat doen we langs twee sporen: in 2025 werkt de gesloten jeugdhulp kleinschalig en in 2030 zijn we zo dichtbij mogelijk nul plaatsen in gesloten accommodaties. Daarmee willen we bereiken dat er goede alternatieven komen voor de huidige gesloten jeugdhulp die daarnaast ook veiligheid en bescherming biedt aan jeugdigen die dat nodig hebben. Een belangrijke mijlpaal daarin is de dit jaar aangenomen Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp waarin strengere voorwaarden zijn opgenomen voor de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze wet hebben de instellingen voor gesloten jeugdhulp de veldnormen Terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen opgesteld en geïmplementeerd.⁹

⁵ Handeling 2020–2021, nr. 7, item 4 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl).

⁶ Antwoord op vragen van het lid Westerveld over het bericht «Het papieren meisje» | Tweede Kamer der Staten-Generaal.

⁷ Kamerstuk 31 839, nr. 635.

⁸ Kamerstuk 31 839, nr. 871.

⁹ JEU-Veldnormen-okt2022-2.pdf (jeugdzorgnederland.nl).

Vraag 9

Hoe kan het zo zijn dat er ook na eerdere incidenten jaren geleden steeds opnieuw problemen zijn bij deze instelling? Is er na eerdere incidenten voldoende gedaan? In hoeverre is er niet alleen op casusniveau van incidenten naar de instelling gekeken, maar ook naar structurele problematiek?

Antwoord 9

Het is voor jeugdigen, hun ouders en hulpverleners heel spijtig dat deze incidenten zich hebben voorgedaan. Tegelijk breng ik naar voren dat dit niet het enige verhaal is. Veel jeugdigen en hun ouders hebben baat gehad bij het verblijf bij Woodbrookers. Desalniettemin is voor Jeugdhulp Friesland de melding in 2022 van een calamiteit aanleiding geweest om onderzoek te laten doen naar de meer structurele oorzaken van een aantal incidenten. Dat heeft geresulteerd in het onderzoeksrapport waarnaar de artikelen verwijzen. Op basis van aanbevelingen uit het onderzoeksrapport heeft Jeugdhulp Friesland een verbeterplan gemaakt. Voor de inhoud daarvan verwijs ik naar het antwoord op vraag 4.

Vraag 10

Kunt u aangeven wat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bij de in het artikel genoemde misstanden bij Woodbrookers uit 2020, 2021, 2022 en 2023 heeft gedaan? Wanneer was de IGJ van de misstanden op de hoogte? Kunt u hiervan een tijdlijn geven inclusief genomen acties?

Antwoord 10

Jeugdhulpaanbieders (inclusief Jeugd ggz) en gecertificeerde instellingen zijn volgens de Jeugdwet verplicht calamiteiten en geweld bij de inspecties te melden. Beide begrippen zijn gedefinieerd in de Jeugdwet en vallen onder verplichte meldingen. Dit staat beschreven in de Leidraad meldingen jeugd.¹⁰ De IGJ vraagt de instelling naar aanleiding van verplichte meldingen onderzoek te doen en aan de hand daarvan verbetermaatregelen te treffen. Dit is ook gebeurd bij de verplichte meldingen die Woodbrookers (een locatie van Jeugdhulp Friesland) heeft gedaan bij de IGJ. De IGJ kijkt naar het geheel van de meldingen en de samenhang van gebeurtenissen en bepaalt mede op basis daarvan het toezicht op een jeugdhulpaanbieder. In december 2020 bracht de IGJ naar aanleiding van signalen die zij ontving over de kwaliteit van hulp een bezoek aan Woodbrookers. De inspectie publiceerde een rapport over dit toezicht.¹¹ De inspectie heeft Jeugdhulp Friesland in 2022 gevraagd onderzoek te doen naar wat onlangs openbaar is geworden in de media waarbij twee clientcasussen zijn onderzocht, waaronder ernstig en levensbedreigend zelfbeschadigend gedrag (slikken knoopcelbatterij). De in het artikel genoemde meldingen uit 2022 zijn afzonderlijk door Woodbrookers gemeld aan de inspectie. De inspectie heeft de zorgaanbieder gevraagd de meldingen te (laten) onderzoeken, zoals gebruikelijk volgens de Leidraad meldingen jeugd. Doel van het onderzoek is leren en verbeteren. De zorgaanbieder heeft in afstemming met de inspectie ervoor gekozen om niet alleen naar de gemelde calamiteiten te kijken maar ook breder naar incidenten die aan deze casussen gerelateerd zijn. De zorgaanbieder moet over het onderzoek rapporteren aan de inspectie, die deze rapportage beoordeelt op kwaliteit. De vorm van het onderzoek is afgestemd met de inspectie. De inspectie heeft het onderzoek het onderzoeksrapport dat is opgesteld door «MOVE» ontvangen van de zorgaanbieder. De inspectie heeft het onderzoek beoordeeld en aan de hand daarvan het verbeterplan dat Jeugdhulp Friesland heeft gemaakt ontvangen. De inspectie monitort elk kwartaal de voortgang op dit verbeterplan. Vanwege de actuele berichtgeving in de media en de ontstane onrust gaat de inspectie het in het najaar van 2023 geplande toezicht bij Woodbrookers over de ombouw van de gesloten jeugdhulp eerder uitvoeren.¹²

¹⁰ Leidraad Meldingen Jeugd | Richtlijn | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (igj.nl).

¹¹ <https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/publicaties/rapporten/2021/04/13/jeugdhulp-friesland-locatie-woodbrookers-kortehemmen>.

¹² <https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/nieuws/2023/07/05/stevige-regie-nodig-bij-ombouw-jeugdzorgplus-gesloten-jeugdzorg>.

Vraag 11

Zijn er in de periode 2020 t/m 2023 meer misstanden gemeld bij de IGJ over Woodbrookers dan in het artikel worden besproken? Zo ja, hoeveel?

Antwoord 11

Op verschillende manieren krijgt de inspectie verplichte meldingen en signalen en meldingen over de kwaliteit van zorg binnen. Iedereen kan met klachten/signalen bij het Landelijk Meldpunt Zorg (LMZ) van de IGJ terecht. Zodra daar aanleiding toe is, wordt een signaal doorgezet naar de betrokken IGJ-afdeling. Instellingen (zorgaanbieders/jeugdhulpaanbieders) en gemeenten kunnen ook vrijwillig signalen/meldingen doorgeven aan inspecteurs. Dit geeft de IGJ een beeld over de kwaliteit van zorg. Instellingen moeten calamiteiten, geweldsmeldingen en ontslag bij disfunctioneren o.b.v. de Jeugdwet en/of de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) melden bij de IGJ. Dit zijn verplichte meldingen.

De afgelopen vijf jaar ontving de inspectie acht verplichte meldingen over Woodbrookers, een locatie van Jeugdhulp Friesland:

2023: –
2022: 4
2021: 1
2020: 2
2019: 1

Iedereen kan met klachten/signalen bij het Landelijk Meldpunt Zorg (LMZ) van de IGJ terecht. Dit is het aanspreekpunt voor cliënten, patiënten, hun naasten en andere betrokkenen. De afgelopen 5 jaar ontving de inspectie de volgende aantallen signalen over Woodbrookers via het LMZ:

2023: 2
2022: 11
2021: 1
2020: 1
2019: 1

Zowel bij een melding als een signaal via het LMZ kijkt de IGJ wat er mee te doen. Soms is dat onmiddellijke actie, soms is het iets om later mee te nemen in toekomstig toezicht.

Over de precieze inhoud van meldingen en de afhandeling doet de inspectie geen mededelingen. Dat is omdat meldingen meegenomen kunnen worden in ons toezicht of nog onderdeel zijn van lopend toezicht. Ook over lopend toezicht doen we geen mededelingen.

Vraag 12

Zijn de jongeren bij Woodbrookers actief geïnformeerd over hun rechtspositie, interne klachtenprocedures en de mogelijkheid om aan te kloppen bij een vertrouwenspersoon? Hoe vaak zijn vertrouwenspersonen van bijvoorbeeld Jeugdstem (voorheen AKJ) in deze locatie geweest om jongeren op te zoeken?

Antwoord 12

Jeugdhulp Friesland is op basis van de huidige Jeugdwet verplicht de jeugdige en ouders tijdig te informeren de vertrouwenspersoon. Vertrouwenspersonen komen wekelijks langs bij de gesloten accommodaties zoals de Woodbrookers. Bovendien is er een flyer met de contactgegevens beschikbaar op de groep. Jeugdigen krijgen bij het kennismakingsgesprek te horen hoe zij een klacht in kunnen dienen, de klachtformulieren om een klacht in te dienen zijn beschikbaar op de groep.

Vraag 13

In het genoemde artikel wordt geschreven dat medewerkers van Woodbrookers niet wisten dat een signaal van seksueel grensoverschrijdend gedrag gemeld moest worden en dat er van verschillende andere incidenten geen melding is gemaakt bij de IGJ, hoe kan dit? Is er voldoende bekendheid over meldprocedures van incidenten en misstanden waaronder seksueel grensoverschrijdend gedrag aan de IGJ? Wat kunt u doen om dit nog meer bekendheid te geven?

Antwoord 13

Jeugdhulp Friesland heeft zelf verklaard dat medewerkers dit wel degelijk wisten, maar als gevolg van de afwikkeling van het incident over het hoofd hebben gezien dat dit nog gemeld moest worden. Toen ontdekt werd dat dit incident niet was gemeld is het overigens alsnog gemeld.

De inspectie herkent het beeld niet dat Woodbrookers geen melding maakt van calamiteiten en/of geweld binnen de instelling.

Jeugdhulpaanbieders zijn verplicht calamiteiten en geweld te melden aan de inspectie. Beide begrippen zijn gedefinieerd in de Jeugdwet en vallen onder verplichte meldingen, dit staat beschreven in de Leidraad meldingen jeugd.¹³ De inspecties verwachten dat jeugdhulpaanbieders voor het melden en onderzoeken van incidenten een interne procedure hebben waarvan medewerkers op de hoogte zijn. Doel is dat jeugdhulpaanbieders op casusniveau en organisatieniveau leren van de incidenten die binnen hun organisatie plaatsvinden. Tijdens toezicht beoordeelt de inspectie of de interne meldcultuur- en procedure op orde is.

In de kwaliteitscheck (Kwaliteitscheck Wtza | Toetreding zorgaanbieders) en bij de aanmelding is aandacht voor zowel de interne meldingsprocedure als het doen van meldingen bij de inspecties. Alle nieuwe zorgaanbieders dienen zich sinds begin 2022 aan te melden bij het CIBG en zouden hiervan dus op de hoogte moeten zijn.

Vraag 14

In hoeverre zijn jongeren die op dit moment bij Woodbrookers worden behandeld veilig in de instelling? In hoeverre krijgen zij een echt behandeltraject? Kunt u garanderen dat dit voor alle aanwezige jongeren geldt?

Antwoord 14

Zoals hierboven beschreven heeft Jeugdhulp Friesland naar aanleiding van het onderzoeksrapport verbeteringen doorgevoerd. Die moeten er onder meer aan bijdragen dat de jeugdigen in Woodbrookers passende behandeling in een veilige omgeving krijgen. De IGJ ziet hierop toe en heeft besloten het geplande toezicht op de ombouw van de gesloten jeugdhulp bij Woodbrookers vervroegd uit te voeren.

Jeugdhulp Friesland heeft mij laten weten dat zij momenteel met vaste teams werken en met kleine leefgroepen (vier jeugdigen per groep). Voor iedere jeugdige ligt er binnen zes weken na opname een behandelplan klaar. Waar nodig zet de instelling therapieën in zoals de agressie regulatie trainingen en psychiatrisch consult. Door personeelskrapte lukt het niet altijd de termijn te halen. Recent heeft Jeugdhulp Friesland besloten om uiterlijk op 1 juli 2024 te stoppen met gesloten jeugdhulp in zijn huidige vorm. Enerzijds is dat besluit ingegeven door de kwetsbare omvang van de locatie (acht plaatsen) zoals die nu nog functioneert. Anderzijds door de omstandigheid dat extern het vertrouwen afneemt dat Woodbrookers de jongeren in voldoende mate de zorg kan bieden die zij nodig hebben.

Vraag 15

In hoeverre worden de rechten van jongeren op dit moment bij Woodbrookers gewaarborgd en wordt er naar de signalen van jongeren, ouders en medewerkers geluisterd? Is er op dit moment voldoende personeel bij Woodbrookers om een veilige en goede behandeling te kunnen waarborgen?

Antwoord 15

Zoals hierboven beschreven heeft Jeugdhulp Friesland naar aanleiding van het onderzoeksrapport verbeteringen doorgevoerd. Die moeten er ook aan bijdragen dat er beter geluisterd wordt naar jeugdigen, ouders en medewerkers. De IGJ ziet hierop toe, alsmede op het waarborgen van rechten. De IGJ heeft besloten het geplande toezicht op de ombouw van de gesloten jeugdhulp bij Woodbrookers vervroegd uit te voeren.

Jeugdhulp Friesland heeft mij laten weten dat de Woodbrookers ervoor heeft gekozen minder jongeren op te vangen zodat zij, met het personeel dat zij hebben, een veilige en goede behandeling kunnen geven.

¹³ Leidraad Meldingen Jeugd | Richtlijn | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (igj.nl).

Vraag 16

Bent u ook bekend met het artikel «Drugscrimineel oprichter van uitzendbureau in de gesloten jeugdzorg»?¹⁴ Zo ja, wat is uw reactie op dit artikel?

Antwoord 16

Ja. Jeugdhulp Friesland heeft de banden met het uitzendbureau verbroken en een verbeterplan doorgevoerd voor de gesloten jeugdhulpinstelling Woodbrookers.

Vraag 17

In het artikel stelt een kinderrechter dat hij sinds eind vorig jaar vanwege misstanden geen kinderen meer bij Woodbrookers plaatst, hoe kijkt u daarnaar? Hoe kan het dat een individuele rechter dit op basis van eigen bevindingen kan besluiten, maar er door anderen nog wel jongeren worden geplaatst?

Antwoord 17

Het is aan de rechter om te beslissen op een verzoek tot het verlenen van een machtiging gesloten jeugdhulp. Als een rechter een machtiging gesloten jeugdhulp verleent, is het aan de instantie die de machtiging ten uitvoer legt, om te bepalen waar een kind wordt geplaatst. De verantwoordelijkheid en de keuzes m.b.t. de ten uitvoerlegging ligt bij de betrokken uitvoerende instantie, veelal de Gecertificeerde Instelling. Het komt zeer sporadisch voor dat een rechter in de beschikking concreet benoemt voor welke verblijfplaats binnen de grenzen van het verzochte een verleende machtiging (niet) is bedoeld. In de overwegingen van individuele rechters die daaraan ten grondslag liggen, kan ik niet treden.

Vraag 18

De genoemde kinderrechter pleit in het artikel voor een onderzoek onder medewerkers van Jeugdhulp Friesland naar diploma's en verklaringen omtrent goed gedrag, is zo'n onderzoek uitgevoerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 18

De zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het controleren van diploma's van het personeel. Gemeenten kunnen toetsen of zorgaanbieders deze controles uitvoeren. Ook de IGJ houdt hier toezicht op.

¹⁴ Pointer (KRO-NCRV), 19 augustus 2023, «Drugscrimineel oprichter van uitzendbureau in de gesloten jeugdzorg» Drugscrimineel oprichter van uitzendbureau in de gesloten jeugdzorg | KRO-NCRV.